

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3193

Vragen van de leden **Heerts** en **Dijsselbloem** (beiden PvdA) aan de minister van Justitie over *sociale netwerksites*. (Ingezonden 19 mei 2009)

1
Herinnert u zich de tweede reeks vragen en antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Heerts en Bouchibti over netwerksites die inbreuk maken op de Wet bescherming persoonsgegevens?¹

2
Herinnert u zich de tweede vraag, waarop u antwoordde dat de verantwoordelijken voor sociale netwerksites wettelijk verplicht zijn om de ouders om toestemming te vragen en technische en organisatorische maatregelen te treffen om de persoonsgegevens van jongeren te beschermen? Herinnert u zich de voorbeelden die u hierbij noemde, namelijk het afschermen van de pagina's van jongeren voor zoekmachines en het automatisch als vertrouwelijk opslaan van de volledige profielen en contactlijsten?

3
Bent u ervan op de hoogte dat sociale netwerksites, als ze al de mogelijkheid hebben om de profielen als vertrouwelijk op te slaan, kinderen onder de zestien de mogelijkheid bieden om hun profiel toch weer zichtbaar te maken voor iedereen als

dat bij het aanmaken van het profiel automatisch op vertrouwelijk was gezet?

4
Wat vindt u ervan dat sociale netwerksites hierdoor kinderen zelf laten beslissen of ze al dan niet door vreemden willen worden benaderd via het internet en hun persoonsgegevens voor iedereen zijn in te zien?

5
Was het de bedoeling van artikel 5.1 van de Wet bescherming persoonsgegevens dat met de persoonsgegevens van kinderen zorgvuldig moet worden omgegaan en dat deze daarom enkel na toestemming van de ouders mogen worden opgeslagen en verspreid?

6
Bent u ervan op de hoogte dat het College bescherming persoonsgegevens (CBP) deze handelswijze van de sociale netwerksites goedkeurt? Zo ja, wat is uw reactie hierop?

7
Indien u ook van mening bent dat conform de wet, zonder de wettelijke toestemming van de ouders, kinderen nooit een openbaar profiel op een sociale netwerksite mogen hebben, wilt u er dan bij het CBP op aandringen dat zij er voor gaan zorgen dat de sites de profielen van kinderen onder de 16 jaar altijd op alleen zichtbaar voor de zelfgekozen

vrienden hebben staan en de kinderen deze instelling niet moeten kunnen veranderen?

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2000.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 8 juli 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2791

1
Ja.

2
Ja.

3
Ja, daarvan ben ik op de hoogte. Dit moet echter een bewuste keuze van kinderen zijn en zij dienen hierover goed geïnformeerd te zijn. Dit houdt in dat de verantwoordelijke site duidelijke en voor de doelgroep begrijpelijke informatie moet geven. Ik verwijs daarvoor graag ook naar de Social networking principles die de EU heeft afgesproken met een aantal social networking websites (waaronder in Nederland Hyves), waarin dit staat.

4
Het kan inderdaad een zeker risico in zich bergen, doch zoals gezegd hebben de verantwoordelijken voor sociale netwerksites wel degelijk bepaalde verplichtingen op dit

terrein. Voorts verwijs ik graag naar het slot van mijn antwoord op vraag 7.

5

In de richtsnoeren «Publicatie van persoonsgegevens op internet» formuleert het College bescherming persoonsgegevens (Cbp) het beleid, mede op basis van artikel 5, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), dat verantwoordelijken voor sociale netwerksites een speciale zorgplicht hebben jegens minderjarige deelnemers. De minderjarigen dienen bij aanmelding te verklaren dat zij toestemming hebben van hun ouders of wettelijk vertegenwoordiger(s) om een profiel aan te maken. Bij enige twijfel aan de gegeven toestemming dient de verantwoordelijke nadere maatregelen te treffen om toegang tot het profiel te blokkeren, totdat de verantwoordelijke zich heeft vergewist dat de ouders daadwerkelijk hebben ingestemd met het aanmaken van het profiel. De verantwoordelijke dient tevens als standaardinstelling te hanteren dat alleen zelfgekozen vrienden toegang hebben tot het profiel van deelnemers, totdat de deelnemer een bewuste en geïnformeerde keuze heeft gemaakt om de toegang eventueel te verbreden tot andere deelnemers van het netwerk en/of toegang voor onbekende derden via zoekmachines. Als het gaat om minderjarige deelnemers in de zin van de Wbp, dient de verantwoordelijke duidelijke en voor de doelgroep begrijpelijke informatie te geven over de risico's die aan een dergelijke brede toegang zijn verbonden.

6

Het handhavingsbeleid van het Cbp op dit punt wijkt niet af van hetgeen door de meeste privacy toezichthouders in Europa wordt voorgeschreven op basis van de Europese privacy-richtlijn. Het Cbp oriënteert zich op het Rome memorandum van de internationale Berlijn werkgroep Telecom en Privacy van maart 2008. (Rome memorandum van de International Working Group on Data Protection in Telecommunications, te raadplegen op http://www.cbweb.nl/downloads_int/opinie_social_network_services.pdf) In dit memorandum worden de verplichtingen van

verantwoordelijken voor sociale netwerksites ten aanzien van afscherming uitgelegd.

In het samenwerkingsverband van de 27 nationale toezichthouders op de bescherming persoonsgegevens, de Artikel 29 Werkgroep, werd medio juni 2009 een opinie over sociale netwerksites aangenomen. Deze opinie bevat een gelijkkluidend oordeel als het Rome memorandum, namelijk dat verantwoordelijken voor sociale netwerksites standaard de toegang moeten afschermen voor anderen dan zelfgekozen vrienden en adequate informatie dienen te verstrekken over de risico's van bredere openstelling.

Gegeven het feit dat op internet (nog) geen identificatiemiddel beschikbaar is waarmee identiteit en leeftijd eenduidig kunnen worden vastgesteld, acht het Cbp het op dit moment, gegeven de stand van de techniek, niet realistisch om verantwoordelijken te verplichten om de toegang voor derden (al dan niet inclusief toegang voor zoekmachines) tot profielpagina's van jongeren onder de 16 jaar permanent onmogelijk te maken. Een dergelijke beperking kan eenvoudig omzeild worden door een hogere leeftijd op te geven. Daarmee zouden andere belangrijke technische en organisatorische maatregelen die de verantwoordelijken moeten treffen op grond van artikel 13 Wbp, zoals het afschermen van de mogelijkheid om op leeftijd te zoeken bij jongeren onder de 16 jaar, in hoge mate ineffectief worden.

Dat neemt niet weg dat de stand van de techniek kan veranderen. Als blijkt dat bijvoorbeeld de proeven met de online identiteitskaart in België, waarnaar ik in mijn eerdere beantwoording al verwees, succesvol zijn, dan kan dat aanleiding vormen om de huidige uitleg te herzien.

7

Het Cbp is een onafhankelijk toezichthouder. De door het Cbp gegeven uitleg van artikel 5, eerste lid, Wbp, acht ik in de gegeven omstandigheden niet onredelijk. De toezichthouder moet rekening houden met het maatschappelijk kader bij de toepassing van de wettelijke normen. Daarbij dient een balans te worden gezocht tussen enerzijds het recht van jongeren op een eigen, autonome ontwikkeling (hun eigen belang, inclusief het recht

om zich te profileren en deel te nemen aan het maatschappelijk debat) en anderzijds de noodzaak om minderjarigen te beschermen tegen de inherente kwetsbaarheid die hun onvolwassenheid met zich meebrengt.